

PWYLLGOR CRAFFU DECHRAU'N DDA

Cofnodion cyfarfod o bell a gynhaliwyd ar 6 Gorffennaf 2026.

Mae papurau'r cyfarfod ar [gael yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar [gael yma](#).

I weld y cyflwyniad a'r drafodaeth ddilynol ar gyfer unrhyw eitem agenda Rhan I, cliciwch ar yr hypergyswllt sydd wedi'i gynnwys yn ei deitl isod.

Yn bresennol: Y Cynghorydd S.J. Haines (Cadeirydd); Y Cynghorwyr: A. Asbrey, J. Aviet, W. Gilligan, S.M. Hanks, N.P. Hodges, J. Lynch-Wilson, N.B. Marshallsea, H.M. Payne ac R.R. Thomas.

Aelodau Cyfetholedig: M. Werrett (Yr Eglwys yng Nghymru) a K. Riddick (Llywodraethwr Rhiant – Sector Uwchradd)

Hefyd yn bresennol: Y Cynghorwyr R.M. Birch (Aelod Cabinet dros Addysg, y Celfyddydau a'r Gymraeg), I.R. Buckley, G. John (Aelod Cabinet dros Hamdden, Chwaraeon a Lles), Dr. I.J. Johnson ac E. Williams (Aelod Cabinet dros Gofal Cymdeithasol ac Iechyd).

128 [CYHOEDDIAD](#) –

Cyn dechrau busnes y Pwyllgor, darllenodd y Cadeirydd y datganiad canlynol: “A gaf i atgoffa pawb oedd yn bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio dros y rhyngrwyd a bod y recordiad hwn yn cael ei archifo i'w wyllo yn y dyfodol”.

129 [YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB](#) –

Derbyniwyd hyn gan y Cynghorwyr W.A. Hennessy (Is-gadeirydd) a B. Dodd; a Dr. M. Price (Eglwys Gatholig Rufeinig)

130 [DATGANIADAU BUDDIANT](#) –

Datganodd y Cynghorydd S.J. Haines fuddiant personol mewn perthynas ag Eitem 6 ar yr Agenda – Diweddariad ar Ysgol Gynradd Sain Tathan. Natur y buddiant oedd bod y Cynghorydd Haines yn Llywodraethwr ar gyfer yr Ysgol ac yn aros yn y cyfarfod am hyd yr eitem.

Datganodd y Cynghorydd J. Lynch-Wilson fuddiant personol mewn perthynas ag Eitem 5 ar yr Agenda – Crynodeb o Ganlyniadau Arolygiad Estyn ar gyfer Tymor y Gwanwyn 2026 a Diweddariad ar Ysgolion mewn Dilyniant Statudol ac Eitem 6 ar yr Agenda – Diweddariad ar Ysgol Gynradd Sain Tathan. Natur y buddiant oedd bod y

Cynghorydd Lynch-Wilson yn Llywodraethwr ar gyfer Ysgol Gynradd Sant Athan ac Ysgol Llanilltud Fawr. Arhosodd yn y cyfarfod tra bo'r eitemau'n cael eu trafod.

Datganodd K. Riddick fuddiant personol mewn perthynas ag Eitem 5 ar yr Agenda – Crynodeb o Ganlyniadau Arolygiad Estyn ar gyfer Tymor y Gwanwyn 2026 a'r Diweddariad ar Ysgolion mewn Dilyniant Statudol. Natur y buddiant oedd ei bod yn Llywodraethwr ar gyfer Ysgol Uwchradd Pencoedtre ac arhosodd yn y cyfarfod tra bo'r eitem yn cael ei thrafod.

131 [COFNODION](#) –

ARGYMHELLWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 18 Mai, 2026 fel cofnod cywir.

132 [CADARNHAU HAWLIAU PLEIDLEISIO AR GYFER AELODAU CYFETHOLEDIG O BWYLLGOR CRAFFU DECHRAU'N DDA](#) –

ARGYMHELLWYD – Y dylid nodi hawliau pleidleisio'r Aelodau Cyfetholedig hynny sy'n bresennol yng nghyfarfod y Pwyllgor.

Rheswm dros yr argymhelliad

Cadarnhau'r eitemau ar yr agenda a hawliau pleidleisio'r Aelodau Cyfetholedig hynny sy'n bresennol yn y cyfarfod sydd â hawliau pleidleisio.

133 [CRYNODEB O GANLYNIADAU AROLYGIAD ESTYN AR GYFER TYMOR Y GWANWYN 2026 A DIWEDDARIAD AR YSGOLION MEWN DILYNIANT STATUDOL \(CDS\)](#) –

Arolygodd Estyn ansawdd a safonau mewn addysg ledled Cymru. Cyflwynwyd fframwaith arolygu newydd ym mis Medi 2024. O fis Medi 2024 ymlaen, byddai Estyn yn ymgysylltu'n fwy rheolaidd ag ysgolion. Byddai ysgolion bellach yn cael arolygiad craidd ac ymweliad interim o fewn y cyfnod arolygu 6 blynedd (2024 – 2030).

Yn ystod tymor y gwanwyn 2026, derbyniodd chwe ysgol o Fro Morganwg arolygiad craidd: Ysgol y Bont-faen, Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Sant Nicolas, Ysgol Llanilltud Fawr, Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru yr Holl Saint, Ysgol Gynradd Tregatwg ac Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Llansannor a Llanhari.

Ni nodwyd unrhyw waith dilynol gan Estyn mewn perthynas â phump o'r chwe ysgol a gafodd arolygiad craidd yn ystod tymor y gwanwyn. Roedd Ysgol Llanilltud Fawr wedi'i rhoi yng nghategori dilynol statudol Estyn o fesurau arbennig.

O ran ysgolion mewn dilyniant statudol, roedd Ysgol Uwchradd Pencoedtre yn parhau i fod mewn mesurau arbennig. Roedd cynnydd yr ysgol yn cael ei fonitro gan Estyn bob tymor.

Roedd Ysgol Gynradd Fairfield ac Ysgol Uwchradd Gatholig Sant Richard Gwyn ill dau yn y categori dilyniant statudol o welliant sylweddol. Byddai Estyn yn adolygu cynnydd yn y ddwy ysgol 12-18 mis ar ôl cyhoeddi eu hadroddiadau arolygu. Cyhoeddwyd adroddiad Fairfield ym mis Mai 2025, a Sant Richard Gwyn ym mis Gorffennaf 2025.

ARGYMHELLWYD –

(1) BOD y Pwyllgor yn llongyfarch Ysgol y Bont-faen, Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Sant Nicolas, Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru i Gyd, Ysgol Gynradd Cadoxton ac Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Llansannor a Llanhari ar gyflawni arolygiadau craidd heb unrhyw weithgarwch dilynol.

(2) BOD y cynnydd a wnaed gan Ysgol Uwchradd Pencoedtre, Ysgol Gynradd Fairfield ac Ysgol Uwchradd Gatholig Sant Richard Gwyn wrth fynd i'r afael â'i hargymhellion Estyn a'r gwaith cychwynnol a wnaed i gefnogi Ysgol Uwchradd Llanilltud Fawr i fynd i'r afael â'u hargymhellion Estyn yn cael ei gydnabod.

Rhesymau dros yr argymhellion

(1) I longyfarch yr ysgolion.

(2) Yn dilyn y cynnydd sy'n cael ei wneud gan ysgolion o fewn categorïau dilynol statudol Estyn wrth fynd i'r afael â'u hargymhellion.

134 [DIWEDDARIAD AR YSGOL GYNRADD SAIN TATHAN](#) (CDS) –

Rhoddodd yr adroddiad y wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau am adferiad yr ysgol yn dilyn difrod tân i'r safle.

Nodwyd y byddai ymweliad Pwyllgor â'r ysgol yn cael ei drefnu yn fuan ar ôl i'r bloc adeiladu newydd gael ei gwblhau.

ARGYMHELLWYD – Y BOD Cadeirydd y Pwyllgor Craffu Dechrau'n Dda yn ysgrifennu llythyr at Ysgol Gynradd Sant Athan yn mynegi gwerthfawrogiad a diolch y Pwyllgor am yr ymateb, yr adwaith a'r gefnogaeth a ddarparwyd mewn amgylchiad eithriadol.

Rheswm dros yr argymhelliad

I gynnig diolch a gwerthfawrogiad y Pwyllgor.